

MARKO KREMŽAR/STOL.NET

MARKO KREMŽAR: »ZAME JE BILA DRUŽINA VEDNO PRVA. NIKDAR NISEM POSTAVLJAL NOBENE, NE POKLICNE NE KAKŠNE DRUGE DEJAVNOSTI PRED NJO. POD TEM VIDIKOM SEM SKUŠAL RAZDELITI SVOJ DELOVNI IN PROSTI ČAS: PET DNI ZA POKLICNO DELO, SOBOTA ZA SLOVENSKO SKUPNOST, NEDELJA PA ZA DRUŽINO. ČE ZAPRAVIŠ DRUŽINO, VSE DRUGO IZGUBI SMISEL.«

Velikan katoliške misli

Na praznik Srca Jezusovega, 11. junija, je v predmestju Buenos Airesa ta svet mirno zapustil dr. Marko Kremžar, človek drznih misli, jasnih besed in velikih dejanj

Njegova življenjska pot se je začela v Ljubljani leta 1928. Oče je bil ugleden član Slovenske ljudske stranke, novinar, urednik Slovenca in poslanec v beograjskem parlamentu. 3. maja 1945 je bil na Taboru v Ljubljani izvoljen za predsednika slovenskega parlamenta. Oba brata, Marjan in France, sta padla pod kruto roko komunizma. Marko je sicer dočkal visoko starost, a življenje mu ni prizanašalo: tudi on se je pridružil domobrancem, se po koncu vojne umaknil na Koroško in bil s tovariši vrnjen v Jugoslavijo. Zaradi mladostnosti ni končal v kakšnem breznu, ampak v prevzgojnem zavodu, od koder je ušel in se pozneje ustalil v Argentini.

Tam je, kot mnogi drugi, začel »iz nič«, a dokončal šolanje, doktoriral iz gospodarskih ved, se poročil s Pavlo Hribovšek (sestra pesnika Ivana Hribovška), s katero sta imela pet otrok (pozneje pa še številne vnuke in pravnuke). Deloval je na pomembnih mestih v gospodarstvu, postavil temelje in razvijal slovensko šolstvo v Argentini, predaval, veliko je pisal (tudi v Družini, prav njegov je uvodnik v zadnji številki priloge Slovenski čas). Med letoma 1984 in 1992 - do združitve s takratnimi Slovenskimi

krščanskimi demokrati - je vodil zgodovinsko Slovensko ljudsko stranko.

Odlikovala ga ni le strokovnost na gospodarskem področju, ampak tudi odlični čut za humanizem - za človeka v vseh njegovih razsežnostih. Ni ločeval telesnega in duhovnega, svetnega in presežnega, ampak je na človeka vedno gledal celostno, kar mu je dajalo globok uvid in širino. Njegova blagost, umir-

jenost in veselje so se dotaknili vsakogar, saj vse to ni temeljilo na naivnosti, ampak na realizmu, trdno stoječem na krščanskem upanju.

Vsem, ki so mu v življenju prizadejali krivice, je že davno odpustil, želel pa si je pravico, saj je verjel, da samo ta prinaša narodu svobodo in zdrav napredek. O samostojni Sloveniji je sanjal in si zanjo prizadeval, že dolgo preden je nastala.

Lojze Peterle, predsednik osamosvojitvene vlade

Dr. Marka Kremžarja se spominjam z veliko hvaležnostjo in spoštovanjem. Leta 1989 naju je povezal duh slovenske pomladi. Od takrat sem občudoval njegovo globoko vero, jasno misel, zvestobo družini in slovenstvu. Kot zadnji prvi mož zgodovinske Slovenske ljudske stranke je prispeval glavni delež k njeni združitvi s Slovenskimi krščanskimi demokrati, še prej pa je pomembno prispeval k vključitvi SKD v demokrščansko internacionalo, kar je bilo velikega pomena za osamosvajanje Slovenije. Posebej sem mu hvaležen, da je skupaj z dr. Jožetom Bernikom in dr. Petrom Klopčičem svetoval osamosvojitveni vladi pri pripravi reformne zakonodaje.

Pokojni je bil razumnik širokih filozofskih, gospodarskih, socioloških in teoloških obzorij. Z njimi nas je bogatil v knjigah, člankih in predavanjih. Učil nas je, da je med razvojem in rastjo lahko velika razlika. Bil je človek, v katerem ni bilo zvijače.

Helena Jaklitsch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, zgodovinarica

S kakšnim strahom, predvsem pa z velikim spoštovanjem sem šla prvič na obisk h gospodu Kremžarju. Toda obisk je presegel vsa moja pričakovanja. Z njim se je bilo preprosto pogovarjati. Bil je spoštljiv učitelj, ki je pozor-

no prisluhnil tudi »modrovanju« učenke. Tudi pozneje sva večkrat razpravljala o temah, povezanih z zgodovino in usodo našega naroda, in vedno je potrpežljivo odgovarjal na moja vprašanja. Vedela sem, da si je dolgo želel, da bi kdo naredil poimenski seznam žrtev revolucije v prvem letu vojne. V želji, da se mu na svoj način oddolžim za vse, kar je naredil za slovensko skupnost in naš narod, sem se ga lotila. Kako je bil zanj hvaležen! Res, gospod Kremžar je bil in ostaja izjemen zgled velikega človeka in zavednega Slovenca, ki zavezuje tudi vse nas k delu za dobro za ves slovenski svet!

Boris Pleskovič, svetovalec osamosvojitvene vlade, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Marko Kremžar je pomembno pomagal pri pionirski ekonomski osamosvojitvi Slovenije in pripravi tranzicijske zakonodaje. V letih 1991-92 se je za dve leti vrnil v Slovenijo. Ko sem ga spoznal, je postal pomemben član skupine svetovalcev predsednika vlade, ki je vključevala dr. Jožeta Bernika in skupino prominentnih ekonomistov pod vodstvom prof. Jeffreyja Sachsa, ki sem jo koordiniral. Marko je bil odličen ekonomist, dober politik in moder ter prijazen človek. V teh dveh letih je z nami delal vsak dan do poznega večera in bistveno pripomogel k uspešni makrostabilizaciji in ekonomski osamosvojitvi Slovenije. S težkim srcem smo se takrat poslovili, kakor velja tudi za danes.

Andrej Poznič, duhovnik, rojen in odraščal v Argentini

Dano mi je bilo poznati pravega kneza našega naroda. Velikana katoliške misli in prave ljubezni do svojega Boga in svojega naroda, do vsega, kar je vredno ljubiti, do žene, otrok, slovenske skupnosti v Argentini in do Slovenije, pa tudi do Argentine. O tem priča vse, kar je bil, kar je delal in kako je živel. Ljubiti, prav ljubiti, kaj smo dolžni ljubiti, zakaj vse za ljubezen žrtvovati. Po teh vrhovih duha se je sprehajal kot gams.

Na svojevrsten način je bil on utelešenje domobranskega gesla: »Mati, domovina, Bog« in njegovo delo je ena sama potrditev, da bi po poti naših fantov in mučencev naš narod našel razcvet in življenje, po katerem na internacionalističnih brezpotjih hrepeni. G. Marko je gorel za svoje ideale, zanje je delal, prepričeval, jih utemeljeval in jih sestavljal v uporaben svetovni nazor, v nadčasovne smernice za politično, kulturno in gospodarsko delovanje.

Velikan, pravi knez svojemu ljudstvu. Podarjen v velikem trpljenju. Rastel v tujini. Neprestano gorel za svoj usuznjeni narod. Zdaj prosi pri Bogu v zboru svojih tovarišev za nas.

Lenart Rihar, ravnatelj Rafaelove družbe

Ob odhodu take osebnosti je občutek praznine skoraj otipljiv. Konec je nekega privilegirane obdobja, ko ni bilo bojazni, da bodo najbolj zagonetna vprašanja ostala brez stvarnega, natančnega in zanesljivega odgovora. V tej gotovosti, ki spomni na brezmejno otrokovo varnost pod družinsko perutjo, je bilo mogoče začutiti nekaj presežnega.

Vedno bom hvaležen za neprecenljiv stik z njim in vedno mi bo žal, da po njegovi dobrohotni razpoložljivosti nisem segel še večkrat.

Hvaležen sem tudi za to, da vse njegovo bogastvo ne odhaja z njim. Kadarkoli bo kdorkoli dovolj zrel, da bo želel najti zanesljivo pot zase in za svoj narod, bo lahko segel po njegovi besedi. Brez slehernega zadržka lahko zatrdimo: v bližini tam začrtanih smeri, v bližini tistih vrednostnih sidrišč se ni bati ne stranpoti ne prepado.

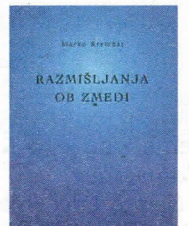

Jože Možina, novinar, zgodovinar

Velik slovenski človek je bil dr. Kremžar, eden največjih, najbolj etičnih in zaslužnih za slovensko stvar. Dolžnost tistih, ki so ga poznali in razumeli, je, da ga posnemajo, posnemamo. Z njim sem se imel privilegij pogovarjati leta 2013, za eno prvih oddaj Pričevalci na TV Slovenija. Miren, preudaren mož je naredil vtis že s svojo dostojanstveno pojavo in zadržano dobrohotnostjo, s tistim svetlim modrookim pogledom, s katerim je prijazno motril sogovornika in se hip nato v pogovoru zazrl v preteklost ali pa v samoniklo analizo aktualnega časa, ki ga je razumel kot le malokdo.

Dr. Kremžar je v zaključku pogovora ocenil, da ima Slovenija možnosti postati ena najbolj razvitih evropskih držav, če prekine socialistično miselnost, ki hromi razvoj, in uveljavi svobodo ter zasebno iniciativo. Kot misel za prihodnost Slovencev je z vedrino ponovil za papežem Wojtylo: »Korajža velja.« S tem je povedal vse, posebej je potrkal na srca prilagodljivim, upognjenim kristjanom, ki jim je bolj kot obramba zdaj res ogroženih slovenskih in krščanskih vrednot pomembno lastno udobje in privilegiji, ki čakajo, da bo pogumno delo opravil kdo drug. Dr. Kremžar je pravo nasprotje tega - postavil se je na čelo, z besedo in dejanji.

URŠKA MAKOVEC
urska.makovec@druzina.si

MARKO KREMŽAR
RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

Knjigo lahko naročite po tel.: 01/360-28-28 ali na narocila@druzina.si.